

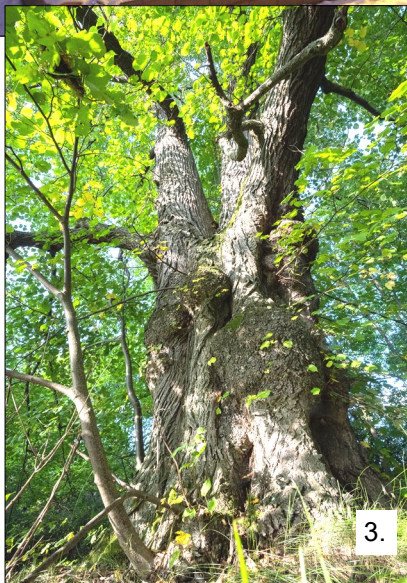
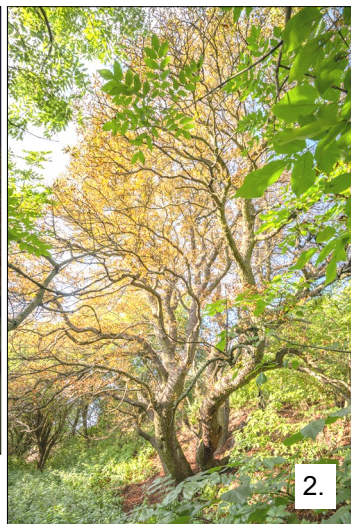
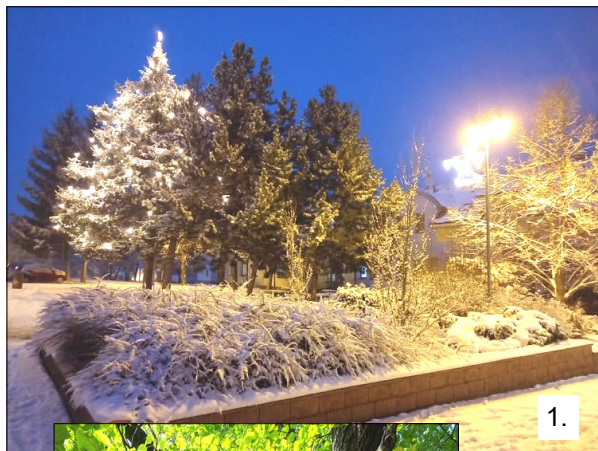

Milínský zpravodaj

ZIMA 2021 - mimořádná příloha

Obsah čísla:

- ⇒ Z historie: Lidová vzpomínková kronika 3 – J. Vojáčková
- ⇒ Vlastivědné toulky Milínkem 4: Milínští velikáni - stromy

Stromy: 1. smrky před Kulturním domem Milín
2. a 3: kaštan a lípa na Slivici - M. Kunt
4. jasan v Lazsku - M. Formánek
Více o stromech velikánech - na str. 7

Lidová vzpomínková kronika Milína 3

Pokračování ve zveřejňování vzpomínek našich spoluobčanů. Vybrané části vyprávění najdete zde, celý přepis vzpomínek, včetně svědectví o perzekuci sedláků - kulaků, je k dispozici v milínské knihovně.

JANA VOJÁČKOVÁ, roz. Bendová

Ještě pamatuju, jak chodili dráteníci...

Paní Vojáčková se narodila v Milíně r. 1942.

Záznam rozhovoru z 4. 11. 2016.

Otázky: Dana Reiterová.

Paní Vojáčková, vy jste se v Milíně narodila. Od jakých let máte vzpomínky?

Já pamatuju i konec války. Bylo strašně slyšet dunění, jako od Písku. A jak pochodovali... Bydleli jsme dole na Milíně a když hnali ty německý vojáky, tak to dunělo, jak pochodovali po dlažbě. Úplně šla z toho hrůza...

Nyní válku vynecháme, to by byla samostatná kapitola. Co vaše vzpomínky na běžný život z pohledu dítěte? Kam jste chodili pro něco dobrého „na zub“?

Chodilo se k panu Bonbonovi, tj. k panu Žáčkovi, na Homoli, také k cukráři k panu Hadačovi, bydlel u silnice v židovském baráku, měl moc dobré kremrole a zmrzlinu. Měl i malou pekárničku. Otevřeno bylo po celý týden vyjma neděle, od rána do večera. Neděle se světla. Vynikající pečivo pekli i v pekárně u bratra pana Bonbona, pana Žáčka, kde nyní bydlí Vopičkovi. Paní Žáčková vždy byla v bílé zástěrce, prostě luxusní pekárna. Ona byla taková slušná, každého ráda obsluhovala a opravdu tam měli pěkný pečivo.

Fr. Benda - dolní řada, třetí zleva, uprostřed Ant. Hejnic
LŠZ - lidová škola zemědělská v Milíně (r. 1943)

A kam se chodily děti koupat?

Mezi Bejkovejma a paní doktorkou, tam byl rybníček, ale byla to spíš stoka. Koupat se chodilo hlavně do nynější nádrže, tam byl obyčejný rybník, potom na Stržený a k Podraděčáku. U Strženého to bylo vždycky obležený. Pozdějš, když ohradili Stržený, se chodilo do Lazska.

Jak to bylo se sněhem, jezdilo se na běžkách?

To moc ne, ale hodně se sáňkovalo a bruslilo. Víím, že jsme sáňkovali od nádraží z kopce, co je Nádražní ulice. Nebyl žádný provoz, tady měl auto jen pan Bartoš, Cihelka a pan doktor. A to přejelo jen pár aut. Sáňkovalo se i u kostela, chodilo se na Kojetín a na Běl. Později se chodilo na Běl i lyžovat.

A jak to bylo s prohrnováním sněhu?

V obci byli dva cestáři. Pan Šťastný a pan Mařík. Náš tatínek jezdil s koňmi, když bylo víc sněhu. Měl tzv. cihličku na protahování, takový pluh, který zapráhl za koně. Cihlička měla dvě radlice, vzadu byla těžká korbička s bedněním a to odhrnovalo sníh do strany. Náš tatínek byl vždy v pohotovosti. A přišel jeden nebo druhý a říkali: „Pantáto, jedem.“ Tak zapráhl a vyjel. A oni buď posejpalí – jeden byl na voze, druhý dole a tatínek řídil koně. Sypalo se jenom pískem. Kolikrát, když hodně chumelilo, tak jel i v noci, aby ta cesta na Písek a na Prahu byla prohrnutá. K nádraží už tolik ne, tady to bylo potřeba hlavně kvůli autobusu, už tenkrát jezdil takový malý autobusek Praha – Písek. Za to platila obec tatínkovi rovnou hotově.

Jak pomáhaly děti na polích, zahradách?

Mě třeba uvolňovali ze školy, protože jsme měli hodně polí, ale ostatní ne. Musela jsem místo školy pracovat. Některé děti chodily na placené brigády k sedlákům. Třeba když jsme měli len, ten se musel ručně trhat, tak paní učitelka Hájková vždycky sehnala spolužáky na brigádu a šli jsme trhat ten len. Ten jsme měli mezi Kozím vrchem a Slivicí. Když to pole kvete, tak je to krásně bledě modré. S tím lnem je ale šílená práce, ten se musel vytrhat, pak vymlátit, svázalo se to do otýpek, pak se to muselo pomaloučku rozprostřít. Ty hlavičky šly do takových válců a tam se to vymlátilo. Pak se to muselo stočit a odvézt na louku, kde to 2 – 3 měsíce bylo rozprostřené. Len se prostíral do řádků, musel se rosit, hráběmi se to převracelo. Pak se to srolovalo do válečků a odvezlo na nádraží a do přádelen. Tam se to drhlo a dál zpracovávalo.

Bendových pole směrem k nádraží

A to mělo víc lidí tady ten len?

Ne, protože tatínek byl soukromý zemědělec, tak mu dali vždy tu nejhorší práci. Museli jsme taky pěstovat cukrovku, nikdo jiný ji tady nepěstoval. Měli

jsme původně nejlepší pole, jak bylo zahradnictví (za budovou policie). To nám pak vzali (komunisti) a udělali tam zahradnictví, protože tam se rostlinám dařilo. A dali nám místo toho ty farský pole, který nebyly vůbec obdělávané.

Váš tatínek vstoupil do JZD?

Ano, ale až v sedmdesátých letech.

Pamatujete tady starou knihovnu?

Bořického knihovnu vedl pan řídící učitel Hejnic. Děti tolik do knihovny nechodily, víc dospěli. Ale tenkrát se každý týden půjčovaly knížky do školy. Třeba paní učitelka si půjčila 50 knih a děti si to rozpůjčovaly. Knihovnu pamatují v bývalém pivovaru, pak u Bubáků (naproti, kde byla i hospoda). Možná byla někdy i v rodném domě Bořického. Tam byla kampelička. Jinak četly děti rády, já sama jsem Odvážnou školačku přečetla asi 10x. Později jsem přečetla celého Aloise Jiráska.

Kamarádily se děti s dětmi z okolních vesnic?

Moc ne. Naopak byli ještě „Miliňáci“ proti „Kojetínákům“. Pamatuji se, jak se o Velikonocích bojovalo Milín proti Kojetínu. Házely se „pouchy“ (zkažená vejce). Oni chodili až ke kříži (jak je nad dálnicí) a my jsme chodili ke kapličce, tam jsme se pomodlili. Pak jsme šli k Bahnu, ale dál už jsme nesměli. Jinak se děti nejvíc scházely dole na Milíně u silnice. Povídalo se a zpívalo. Husy se pásly u Bahna, u Nádrže a u Podraděčáku.

Byl tu nějaký švec? A co ostatní živnostníci?

Byl tu pan Žáček, pod nádrží. Tam měl u silnice ševcovskou dílnu. A pak byl na Kojetíně švec pan Sláma. To byl otec pana Slámy, co měl Věru Baštýřů. A pak byl švec pan Hadač. Taky tady byl kamnář, zámečník pan Vašek. Nejdřív měl dílnu v JZD, tam co je kamenictví a pod tím ta budova. Pak měl dílnu tam, co jsou Pekárkovi. Tam bylo papírnictví u Terberů. A ve dvorku dílna. Sehnalo se tam všechno. Moc šikovný pán, dělal to leta. Pan Maršík – sedlář, pan Šobr – kolář, pan Ket – truhlář. Tam jsme si chodili pro takový obroučky, z těch jsme si dělali věnečky na Boží tělo. Ten měl taky dost práce. Nahoře u nich v poschodí bydlel pan řídící Hejnic, dole bydlela stará paní Suchopárová. Pak tu byl truhlář pan Opl. Nahoře na Kojetíně byl pan Sláma, vynikající zedník. Dva holiči: Blajerových a pan Pilc. Blajerových to měli na Kojetíně, jak jsou Zoubkovi. Pan Pilc to měl dole na Milíně, v židovském baráku. Vždy vyvěsil zlatý talíř, to byl asi znak holičů. Teď je tam čekárna. Původně byli Pilcovi na Homoli, ale tam to během války rozbombardovali. Potom si postavili na sídlišti. Vedle holičství dole byl pan Slanec – klempíř. To byl jediný klempíř v Milíně. Byl šikovný. Letoval hrnce, okapy dělal... Krejčí Mráz byl tam, co je teď vietnamský obchod. Ten zaměstnával asi 3 nebo 4 lidi. To bylo vyhlášené krejčovství. Pak ještě pamatují pana Šťastného, to byl elektrikář a u Roušalů, tam byla kovárna. Cihelka měl benzínku a opravnu aut v domě naproti řeznictví. A tam, co je teď knihovna, co máte na zahradě ten altán, tady byl výkup obilí. U silnice byl obchod a říkalo se mu Družka. Tam mívali provázky, kosy, srpy, pytle na obilí, řemeslnické potřeby a i tam měli mouku, cukr a to nejnutnější zboží. Tam bejvával pan Havelka, co byl Hely Jelínkův tatínek.

Jaké tu byly další obchody?

Oblečení bylo u Vávřů, jak tam bývala drogerie, tak tam byl dřív textil. Měli to nějací Volfovi, pak tam byla paní Štětínová s paní Kopiczkovou. Později se to přesunulo k Cihelkovům, v prvních dveřích byla paní Fulínová a ve druhých byly boty. Jinak se zboží nechalo nakoupit buď u Štětínů, nebo i Bonbon měl částečně nějaký zboží. Nahoře na Homoli – co bývala silnice na Příbram. Byla drogerie u Polívků. Taky byla prodejna u Šrajnů v přízemí. Pro mléko se chodilo s bandaskou, buď k soukromníkům nebo do obchodu. U Vávřů byl mléčný bufet, tam byli Falcovi.

Nahoře nad čekárnou, co je samoobsluha Coop, tam už byla pole?

Ano, tam byla pole. Milín končil Štětínovými, co měli obchod a za jejich zahradou stál transformátor a pak už byla zase jen pole. Rostlo tam obilí, já jsem vždycky šla tou cestou a to byla taková krása... To obilí jsem hladila. Cesta na Vrančice a Ostrov vedla dřív trochu jinak, než je teď Sokolská. Byl tam takový trojúhelník mezi dvěma křížky. U křížku vedle u školky se kdysi splašili koně. Jel tam pan Málek z Vrančic a tam ho ty koně zabili. U křižovatky vedle kaštanu se říkalo „u Bendovic křížku“, ale tatínek o tom nikdy nic nepovídal. Naši tam právě měli pole, jak je hřiště, a taky pod.

Jaký byl v Milíně společenský život, kde se tancovalo?

Já pamatuju u Nováků. Tam byl sál a hospoda, byly tam hodně zábavy a v neděli odpoledne čaje. Později se tam i vařilo, byla to kuchyně JZD. Pak byla hospoda u Bubáků, tam bylo i pekařství. No a taky velká hospoda u Baštýřů. A pak taky bývaly zábavy u Šrajnů, to pamatoval tatínek, tam bylo i řeznictví. Já si myslím, že ten taneční sál byl nahoře, po schodech. A u těch Šrajnů se tancovávalo, můj tatínek tam dělal tanečního mistra. Učil tam tancovat Českou besedu. Naučil se to v Písku, kde studoval na lesnické a mlékařské škole.

Pamatujete promítání filmů „Na sále“?

Ano, to bylo nahoře u Baštýřů. To promítal asi taky ten cukrář, pan Hadač. Chodilo tenkrát hodně lidí. A tam se i tancovalo, lavice se odsunuly na stranu. Cvičili jsme tam coby sokolové. Děti i dospělí. Sokol tady byl dlouho. Jednak tady byli Váchové, ještě mladí, nebyli ženatí. Jeden z těch bratrů byl pak doktor. Pak chodil Žáček - Bonbon, Vopičkoví... A Anuška Cihelků nás chodila cvičit. Na slet jsme jezdili jen do Příbrami, ale dorostenky byly na sletu i v Praze. Měly takový kroužky z bílé umělé hmoty, s těmi cvičily. Pamatuju si, že my jsme měli sokolský šatičky z režného plátna, byly takový šedo-béžový. A na tom jsme měli červený stužky. A říkali jsme: „Zedník staví továrničku, dává cihlu na cihličku. Dal a vzal, potom pěkně urovňal.“ To mi bylo asi pět šest let. Jindy jsme měli takové žluté sukénky z krepáku. Říkali jsme: „Kačenky se kolébaly, na cestu se nedívaly. Bez klobouku vrk, zlomily si krk.“ My jsme říkali paní Cihelkové „sestřičko“ nebo „Anuško“. To se naši strašně zlobili. Je to paní Cihelková!

A co ochotnické divadlo? Byla jste členkou?

Hrála jsem v Lucerně. To vedl pan řídící Hejnic. Jinak se lidi scházeli třeba, když se dralo peří. Taky si lidi chodili pomáhat na pole a pak se společně sešli a veselili. Třeba Dožínky se tu taky slavili. To bylo v pivovare.

Jaké ještě oslavy tu bývaly?

Boží tělo. To se po Milíně stavěly oltáře. Pak se to zakázalo. Ale máme různé staré fotky, kde to ještě je. Stavěly se oltáře v pivovare, u našich (Bendů), u Vondrášků, u Kottů - to byly sestry Kottovy (úzký barák blízko čekárny). Z kostela šel průvod družiček, které sypaly květiny. Tyhle křesťanské oslavy pak byly zakázané na veřejnosti, slavilo se to jenom v kostelích. Jen ty Velikonoce se směly. Pak taky chodily maškary o masopustu. Ale většinou děti, dospělí ne. Taky chodili čerti a Mikuláš. Pálení čarodějnic - to se smělo dělat. Pak se slavilo osvobození republiky. To šel průvod z Kojetína k pomníku. Taky se slavil Svátek matek. Sešli jsme se před radnicí a měli jsme ozdobená kola - propletená mašličkami.

Jezdili do Milína o pouti komedianti?

Jezdili, postavili pod kostelem, jak je ten parčík, staré střelnice, kolotoč a houpačky. Bývaly tu i jarmarky, u silnice. V kalendáři bylo napsané, kde a kdy jarmark bude. Byly tu zemědělské věci, nádoby, šicí a sedlářské potřeby, různé řemeslné... To přijeli cizí lidi, místní ne. Ještě pamatuju, jak chodili dráteníci. Taky sedlár k nám chodil, i u nás spával. Měl takovou krosnu na záda, dřevěnou. V ní měl všelijaké potřeby a nářadí. Tatínkovi správalo třeba postroje na koně. A já jsem z něj měla vždycky hrůzu. On byl takový shrbený, trásla se mu ruka. Vypadal jako napul opice. Ani nevím, odkud byl a jak se jmenoval. Jen že říkal, že processoval celý svět. A pak, když měl večer už hotovo, sedl si ke mně na lavici a maloval. Ale překrásně. Třeba zvířata, lva, opice... Spal vždycky po lidech, kde něco správal. U našich se zdržel třeba dva tři dny, než udělal, co bylo třeba. Každý rok přišel, chodil pěšky. To byl opravdu zajímavý člověk. A taky dráteníci šli po domech, vozili knoflíky a špendlíky. Měli před sebou malou krosničku, kde měli věci na prodej.

A co nějaké výlety, cestování? Na to asi nebylo moc času, že?

Chodilo se na fotbal k Vlčku. Mezi Bukem a Raděticemi. Tam byly „draha“, tam se jednak pásly krávy a jednak tam bylo fotbalové hřiště. Tam byla krásná rovinka. Bonbon tam vozil limonádu a zmrzlinu. Já jsem tam byla několikrát s Mrázovými, co byl Mráz krejčí. V Milíně bylo hřiště pod Strnadovic vilou. Pěkný fotbalový. No a pod sokolovnou taky bylo. Tam se chodil hrát volejbal.

Na Svatou Horu nebo na Makovou se společně chodilo?

Na Makovou jen o pouti. A i na 1. máje. To měl pan Bartoš nákladní auto, on svážel po sedlácích mléko a vozil ho do Příbrami do mlékárny. Na 1. máje ozdobil auto břízami a vezl lidi do Příbrami, kdo chtěl.

Vy jste měli koně, to už jsme říkali, ale kdo další měl ještě koně?

Nováků měli koně. A tatínek, to jsem ještě neřekla, že vozil poštu k vlaku. Měl takový modrý poštovní vůz. Jezdil večer na nádraží a ráno zase pro poštu. To byl takový hezký modrý poštovní vůz, rádi jsme si v něm hráli, když dosloužil.

Dojížděli odsud lidé někam do práce?

Chodili pěšky. I na Březový Hory chodili horníci pěšky až ze Smolotel. Jinak lidi jezdili i vlakem, tenkrát nebyl problém doběhnout na nádraží...

Podrobnější povídání p. Vojáčekové na vyžádání v milínské knihovně.

Milínský zpravodaj – zima 2021/2022

Milínští velikáni

V létě jsme zveřejnili výzvu ohledně hledání největších nebo nejkrásnějších stromů v Milíně a blízkém okolí. Do konce října se nám sešlo 9 tipů s fotkami i s uvedením obvodu a souřadnic. Podklady převzal Václav Trantina, který ve spolupráci s botaniky Hornického muzea Příbram a CHKO Brdy zajistí návštěvu vytipovaných stromů, přičemž bude určen druh a odhadnut jejich věk. S výsledkem budete seznámeni v jarním čísle Zpravodaje.

Níže zveřejňujeme, kdo nám poslal fotky, o jaké stromy se jedná a kde je přesně najdete. Můžete se tedy na ně dojít podívat a pokochat se jejich majestátností.

Miroslav Kunt: kaštan (Slivice) 49.6464789N, 14.0302322E , 592 cm*)

*) *Měřeno u kořene stromu, kmen je rozvětvený.*

kaštan (Slivice) 49.6466411N, 14.0299169E, 426 cm

lípa (Slivice) 49.6454487N, 14.0315258E 419 cm

lípa (Slivice) 49.6451094N, 14.0324114E 447 cm

Mir. Formánek: jasan (Lazsko) 49.6246772N, 14.0061994E přes 300 cm

Dana Reiterová: třešeň (Kojetín) 49.6269583N, 14.0455306E cca 300 cm

dub (u policie) 49.6314328N, 14.0462128E 370 cm

dub (u střelnice) 49.6302167N, 14.0560403E přes 300 cm

Níže citujeme i velmi hezký dopis - včetně požadovaných údajů:

*Dobrý den,
reaguji na výzvu „Milín hledá své
velikány mezi stromy“.*

Bohužel jsem neabsolvoval žádné dobrodružné pátrání po okolí za účelem nalézt co možná nejzajímavější strom. Nicméně přesto bych chtěl do soutěže přihlásit strom, který je z mého pohledu majestátní a velmi zajímavý.

Posílám fotografie dubu u varny milínského pivovaru. Strom má zajímavou stavbu, způsobenou pravděpodobně nějakým defektem v rané fázi růstu.

dub 49.63330N, 14.04752 E 340 cm

Děkuji za Vaši iniciativu ve vymýšlení takovýchto zajímavých projektů a jsem zvědavý, co Milíňané z našeho okolí vypátrají.

Přeji povedený den.

S pozdravem Tomáš Srbek

Oprava minulého čísla PODZIM 2021:

Na str. 2 Odstavec pod fotografií. Místo posledních tří vět má být jen tato jedna: „Tady Antonín Novák – řezník, to byl bratr Václava Nováka, který byl hospodský.“

Omlouvám se za nepřesnost. D.R.

REGIONÁLNÍ VÝROČÍ

400 let várečného práva v Milíně

V podzimním čísle jsme připomínali 400 let městského práva, kterým byl Milín obdařen císařem Ferdinandem II. V r. 1621 získal Milín i právo várečné. Na toto jubileum zavzpomínáme při **Noční prohlídce pivovaru v pondělí 27. prosince 2021.** Začátek v 17 hodin. Dozvíte se o historii pivovaru a prohlédnete si současné prostory. Rodina Srbků a členové kulturní komise věří, že touto povánoční netradiční akcí důstojně oslavíme významné výročí naší obce.

12. 12. BERNARDINOVÁ Eva

5. výročí úmrtí

* 04. 11. 1931 Praha

† 12. 12. 2016 Praha

Spisovatelka a redaktorka, autorka fejetonů a reportáží, knih pro dospělé i děti. V roce 1959 odešla s manželem na stavbu Orlické přehrady do obce Solenice, kde do roku 1961 pracovala jako knihovnice. Toto prostředí se jí stalo trvalým inspiračním zdrojem pro literární tvorbu. V roce 1982 se vrátila do Prahy a pracovala jako redaktorka v časopise Tvorba a literární příloze Kmen, poté v Památníku národního písemnictví. Spolupracovala se školami pro nevidomé a počátkem 90. let 20. století se zasloužila o zrod projektu Book handicap.

19. 12. RIŠKO Rostislav

75. výročí narození

* 19. 12. 1946 Žatec

Pedagog, hudebník, herec, propagátor waldorfské pedagogiky. V roce 1991 se zasloužil o založení Waldorfské školy v Příbrami. Koncem 90. let působil ve Smíšeném komorním sboru V. Vepřeka, později v souboru starých nástrojů Chairé. Je autorem prací z oblasti alternativní pedagogiky se zaměřením na waldorfské školy.

Pramen: Knihovna J. Drdy Příbram (výběr výročí z *Nekapesního slovníku osobností od J. K. Podbráského, knižně nevyšlo*).

<https://www.databazeknih.cz/zivotopis/eva-bernardinova-4030>

Mimořádná příloha Milínského zpravodaje vychází 4x ročně (jaro, léto, podzim, zima). Jde o periodický tisk územního samosprávného celku pro obec Milín (včetně osad).

Sazba: D. Reiterová, korektura textu: Mgr. V. Trantina, D. Reiterová, tiskne: Mgr. J. Pižl

Foto na titulní straně: z archivu Jiřího Fuky

Vydává Obec Milín (IČ: 00242730), 11. května 27, 262 31 Milín

a Knihovna Dr. E. Bořického Milín - sídlo redakce.

Tel. 318 691 414, 737 076 639, E-mail: knihovnamilin@volny.cz

Elektronicky zveřejňováno na www.milin.cz - v menu Život v obci.

Vydávání schváleno pod číslem: MK ČR E11721